

בע"ח (אילת) 28577-06-13 - מדינת ישראל - שלוחת תביעות אילת נ' עדן כראדי ואח'

בע"ח (אילת) 28577-06-13 - מדינת ישראל - שלוחת תביעות אילת נ' עדן כראדי ואח' שלום אילת
בע"ח (אילת) 28577-06-13
מדינת ישראל - שלוחת תביעות אילת

נגד

1. עדן כראדי

מתן בן חמו

באמצעות ב"כ עו"ד שאול שניידר

בית משפט השלום באילת

[18.07.2013]

כב' השופט יוסי טופף

החלטה

לפניי בקשת הנאשמים לאפשר להם עיון בחומר חקירה בדמות רישום פלילי (לרבות הרשעות, תיקים סגורים ופתוחים) המתלוננים, מכוח סעיף 74(ב) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 (להלן: "החוק").
כתב האישום

1. כנגד הנאשמים הוגש כתב אישום המייחס להם (ביחד עם נאשם נוסף) עבירות של איומים, התפרצות למקום מגורים כדי לבצע עבירה, תקיפה וחבלה ממשית ע"י שניים או יותר ולנאשם מתן בן חמו גם ניסיון לעבירת פציעה כשהעבריין מזויין.

2. לפי כתב האישום, במועד הרלוונטי נפשו המתלוננים, משפחה המונה אישה, שני ילדיה הבגירים, בני זוגם וקטינה בבית מלון באילת. הנאשמים אף הם התארחו באותו מלון, כשחדרם בקומה מתחת לחדרם של המתלוננים. הנאשמים חשדו במתלוננים שהם אלה שהזעיקו משטרה בשל רעש או כל גורם אחר. בשל כך, בהתאם לכתב האישום, איימו הנאשמים בפגיעה בחייהם של המתלוננים, פרצו את דלת חדרם הנעולה, הכו את המתלוננים בין היתר בעזרת בקבוק אלכוהול, פצעו חלק מהם וגרמו להם לחבלות של ממש.
הבקשה לעיון בחומר חקירה

3. הנאשמים עתרו כאמור להתיר להם לעיין ברישום הפלילי של המתלוננים, לרבות הרשעות, תיקים סגורים ופתוחים. נטען כי החומר המבוקש רלוונטי לכתב האישום ובכוחו להעניק לנאשמים הזדמנות הוגנת להכין הגנתם וכי החומר המבוקש עשוי להשפיע השפעה ניכרת, אם לא מכרעת, על בירור האישום. צוין כי אחד מהמתלוננים, העד המרכזי לשיטת הנאשמים, שטה וקנטר אותם. לפיכך, סבורים הנאשמים כי העיון בחומר המבוקש נחוץ כדי שכל העובדות הרלוונטיות, כולל מהימנות העדים ונסיבות האירוע, יובאו בפני בית המשפט כדי למנוע אי צדק ו/או עיוות צדק.

4. המאשימה הביעה התנגדות למבוקש, הפנתה לפסיקה וטענה שאין בבקשה נימוק ו/או הצדק חוקי להצגת המרשם. המאשימה עמדה על הצורך באיזון בין זכות הנאשם למשפט הוגן לבין ההגנה על פרטיותם של העדים. צוין כי אף גילוי שלעד מסוים אין מרשם פלילי יש בו כדי לפגוע בפרטיותו של אותו עד ובנגזר מכך פגיעה מכללית ביותר העדים. נטען כי החומר בו מתבקש העיון אינו נוגע כלל לנושא האישום ובבחינת האינטרסים השונים בהליך זה, יש להעדיף את זכותם של המתלוננים לפרטיות. בנוסף, טענה המאשימה כי אין מקום לאפשר עיון ברישום הכולל תיקים מתנהלים או סגורים שלא הסתיימו בהרשעה, אי-הרשעה או קביעה כי אותו אדם ביצע את המיוחס לו, שכן בתיקים אלה לא נערך בירור משפטי ואין קביעה שיפוטית לגביהם.

מכאן, עמדת המאשימה כי החומר בו מתבקש העיון אינו נוגע כלל לנושא האישום, הנאשמים לא הצביעו על "קצה חוט" שיש בו להצביע כי החומר המבוקש יועיל להגנתם, מלבד תקוות ספקולטיביות ועל כן בבחינת האינטרסים השונים, יש להעדיף את זכות המתלוננים לפרטיות.

המאשימה צירפה לתגובתה את המרשם הפלילי המבוקש, במעטפה חתומה, לעיוני בלבד.

5. הנאשמים הגיבו לתגובת המאשימה וטענו כי האחרונה הסתמכה על פסיקה לא רלוונטית ומבלי להכיר את הנחיית הפרקליטות, העוסקת במשקל והיחס שיש לתן לקריטריונים שנקבעו בפסיקה, כגון: טיב ההרשעה, עיתויה ומעמדו של העד במשפט. הסנגור הדגיש כי אין בכוונתו לחשוף בפני המאשימה, בשלב זה, את קו ההגנה של הנאשמים ודי בכך שלעניות דעתו נמצאו סתירות הן בין עדי התביעה עצמם והן בינם לבין הנאשמים.

דין והכרעה

6. סעיף 74 לחוק קובע את המקור הנורמאטיבי הראשוני לעיון בחומר חקירה, אולם אין בנוסחו כדי להגדיר את היקפם של המסמכים והחומרים המצויים תחת ההגדרה "חומר החקירה", אשר הינם תלווי מקרה ונסיבות. ר' בג"צ 233/85 אל הוזייל נ' ממדינת ישראל, פ"ד לט(4) 124, בעמ' 129:

"אין לפרש את המונח 'חומר החקירה' שבסעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי פירוש דווקני ומצמצם, המגביל את תחולת הסעיף לחומר הראיות, המתייחס אך ורק במישור למעשה העבירה המיוחס לנאשם. 'חומר חקירה', במובן ההוראה האמורה, גם ראיות השייכות באופן הגיוני לפריפריה של האישום במשמע. מטבע הדברים, אין לקבוע בנושא זה כללים גורפים וממצים; בכל משפט חייבים נציגי התביעה, ובמקרה של חילוקי דעות - בתי המשפט, להיות מודרכים על-ידי כללי השכל הישר ועל-ידי המגמה לאפשר לסניגוריה הזדמנות הוגנת להכין את הגנתה (ראה בעניין זה גם ע"פ 179/79 [4], בעמ' 691-691).

אולם, במסגרת השימוש בשיקול הדעת, כאמור, אין גם להפליג למרחקים ולכלול במונח של "חומר החקירה" ראיות, שהרלוונטיות להן לתביעה הפלילית הנדונה היא רחוקה ושולית, ולא כל שכן אין להחיל ככלל את הוראות סעיף 74 האמור על חומר שולי שכזה, אשר בלאו הכי אינו יכול להיות קביל באותו משפט"

7. חומר החקירה יכול ויהיה חומר אשר על פי דיני הראיות לא ניתן לעשות בו שימוש ישיר במסגרת המשפט, אך עדיין יהיה כזה אשר התביעה חייבת בגילויו. היקף הראיות המחויבות בגילוי עשוי להיות רחב מהיקף הראיות שניתן להגיש לבית המשפט, הואיל והחומר הראייתי עשוי לאצור בקרבו מידע רלוונטי גם ללא שימוש ישיר בו. השאלה אם חומר מסוים מהווה חומר חקירה תוכרע באופן פרטני, על פי טיבו של החומר ומידת זיקתו לסוגיות הנדונות בהליך הפלילי אשר במסגרתו הוא מבוקש (ר' כב' הנשיא גרוניס בבש"פ 11042/04 פלוני נ' מדינת ישראל, מיום 30.12.2004).
8. מטבע הדברים, בקשה לקבלת חומר חקירה מצריכה לעיתים לאזן בין הזכות לפרטיות לבין זכות הנאשם להליך הוגן (ר' בש"פ 9322/99 מסארווה נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(1) 376). באיזון בין שתי הזכויות האמורות נקבע כי "מקום בו קיימת אפשרות סבירה שהחומר המבוקש יסייע בהגנת הנאשם, ההגנה על זכותו להליך הוגן גוברת על זכותה של המתלוננת לפרטיות..." (ר' בש"פ 6237/06 קלושנדלר נ' מדינת ישראל, מיום 17.12.2006).
9. ביחס לרישום פלילי של עד, אימץ בית המשפט העליון בבש"פ 5881/06 בניזרי נ' מדינת ישראל (מיום 7.2.2007), את הקריטריונים הבאים לקביעת הרלוונטיות לרישום פלילי של עד, תוך קביעה כי אין מדובר ברשימה סגורה ולא בכל מקרה יתקיימו כל הקריטריונים כאחד:
- "1. הקשר בין שאלת מהימנותו של העד לבין טיב הרישום הפלילי וסוג העבירות הרשומות בגיליונו של העד.
2. חלוף הזמן מעת ההרשעה.
3. הקשר בין האישום שלגביו העד מעיד לבין הרשעותיו הקודמות.
4. הפוטנציאל הראייתי הגלום בעדותו של העד.
5. מידת מעורבותו של העד באירוע נושא האישום."
10. ביחס לתיקי חקירה סגורים, אפנה לבג"צ 233/85 בעניין אל הוזייל (המוזכר לעיל), שם דן בית המשפט בבקשה לעיין בתיק חקירה שנפתח נגד עד מדינה, הגם שהיה מדובר בתיק חקירה שנפתח לאחר שהוגש כתב אישום נגד העותרים. הנימוק בבקשה שם היה האפשרות לפגיעה במהימנות העד באמצעות חומר החקירה המבוקש. בית המשפט דחה את הבקשה וקבע כי אין לפרשה הנוספת זיקה לא לעותרים ולא לעבירה עליה נסב כתב האישום כנגדם ונקבע כי אין להחיל את הוראת סעיף 74 על "חומר שולי שכזה". בית המשפט הוסיף בעמ' 132 לפסק דין וקבע כדלקמן:

"... כפי שראינו, תיק חקירה נגד עד, שלא הסתיים בהגשת אישום ובהרשעה, איננו מהווה ככלל חלק מ"חומר החקירה" שעל התובע להעמידו לרשות הסנגוריה על פי דרישת החוק. אולם אם נוכח התובע, כי תיק חקירה מסוג זה, בשל תוכנו ובשל מהותו או בשל נסיבות מיוחדות הקשורות בו, בכל זאת עשוי להיות בעל משמעות של ממש לשם קביעת מהימנותו של העד או לשם מתן הכרעה צודקת בנושא אחר המתעורר במשפט, כי אז מחובתו של התובע לפעול למען הבא את המידע הדרוש לידיעת הסנגוריה. החלטה כזו מסורה מטבע הדברים לשיקול דעת נציגי התביעה, בכפוף כמובן לסמכותו של בית המשפט, המוסמך להעביר החלטה זו תחת שבט ביקורתו".

ביחס לעיון בתיקי חקירה סגורים אפנה גם לבש"פ 5881/06 בניזרי נ' מ"י (המוזכר לעיל) בסעיף 6 לפסק הדין אשר מתייחס לתיקים סגורים.

11. כידוע, נאשם זכאי להיחשף למלוא חומר החקירה הרלוונטי הנדרש לו לשם כינון הגנתו כדבעי ומניעת העברת חומר שכזה לידי עולה לפגוע בפוטנציאל ההגנה הקיים לו.

ועם זאת, אל מול זכותו הבסיסית של נאשם למשפט הוגן עומדות לא רק זכויותיו של העד או המתלונן במקרה הספציפי הנדון, אלא יש לשקול גם החשש כי חשיפת יתר של מתלוננים תרתיעם ותביאם להסס להתלונן, בשל החשש מחשיפתם באופן לא מידתי.

מלאכת האיזון בין הזכויות איננה ענין טכני, וכך גם לא כל מקרה של רלוונטיות יכריע בית המשפט בעד העדפת זכויות הנאשם. במערכת השיקולים יש להביא בחשבון את העוצמה של הפגיעה בכל אחת מהזכויות ביחס למידת הזיקה של החומר ולמידת תרומתו.

נוסחת האיזון בין זכויותיו של הנאשם למשפט הוגן לבין זכויות של עדים ומתלוננים לכבוד ולפרטיות, נקבעה בבג"צ 620/02 התובע הצבאי הראשי נ' בית הדין הצבאי לערעורים, פ"ד נז(4) 625, עמ' 635, בזו הלשון:

"חשיבות החומר להגנת הנאשם הינה כמובן שאלה מרכזית שעל בית המשפט לשקול בדונו בחומר שאינו נוגע במישרין לאישום הנדון, ושעל פי טיבו אינו "חומר חקירה" במובהק. בבחינת הרלוונטיות של החומר לאישום אין בית המשפט צריך להביא בחשבון אפשרויות הגנה ערטילאיות שאינן נראות לעין, ואל לו לתת ידו ל"מסע דיג" שאין רואים את תכליתו המעשית. הביטוי שהשתרש בפסיקתנו מקדמת דנא כי "אין חקר לתבונה סנגור"..., הוא שובה לב, אך גם תבונה הסניגור נשענת בדרך כלל על נקודת אחיזה ממשית, ואינה בגדר מעשה קסמים...ניתן להגדיר את הנוסחה ביחס לחובה למסור "חומר חקירה" כך: בהתנגשות חזיתית, כאשר על כפות המאזניים מונחים זה מול זה זכותו של הנאשם למשפט הוגן אל מול ההגנה על פרטיותם של העדים, משקלה של זכות הנאשם למשפט הוגן יכריע את הכף, ודינם של השיקולים הנוגדים לסגת. אולם כאשר זכותו של הנאשם להתגונן אינה נפגעת, או כשהאפשרות שהיא תפגע היא רחוקה ובלתי משמעותית, יש לתת משקל הולם לזכויותיהם של עדים וקורבנות העבירה ולאינטרס הציבורי בקיום הליכי משפט, באכיפת החוק ובחשיפת עבירות..."

12. חוק המרשם הפלילי ותקנת השבים התשמ"א-1981 מייצר הסדר החולש על עיון במרשם פלילי של עדים במשפט והוראותיו קובעות איסור ברור, מכוחו מסירת מידע בהקשר לתיקים סגורים אפשרית רק לגופים המנויים בתוספת השלישית שבו. הנאשם, סנגורו ובית המשפט אינם נמנים על גופים אלו (ר' סעיף 11א לחוק).

13. לאחר ששקלתי את טענות הצדדים ובחנתי חומר החקירה ואת המסמכים שנמסרו על ידי ב"כ המאשימה לעיון בית המשפט בלבד, ולאחר שנתתי דעתי לכך שיש ליתן בידי הנאשם ובא כוחו את מלוא הכלים על מנת לאפשר דיון הוגן ולאפשר לנאשם לכלכל הגנתו כראוי, באתי למסקנה כי אין במסמכים המבוקשים כל רלוונטיות, גם לא לשאלות מהימנות, אין בהם כדי לסייע בהגנת הנאשם, ויש לדחות את הבקשה.

אין במסמכים המבוקשים כדי לתרום לשאלה כלשהיא הקשורה לדיון, גם לא לשאלת מהימנות ולא מצאתי יסוד של ממש להשערה של הנאשמים כי החומר ישפיע על בירור האישום נגדם ולכן אני נותן העדפה לזכותם של המתלוננים לפרטיות.

יובהר כי אין למצוא בהחלטתי דלעיל כל אמירה או רמיזה ביחס לשאלה אם קיימים רישומים פליליים (לרבות הרשעות, תיקים סגורים ופתוחים) למי מהמתלוננים.

14. אשר על כן, הבקשה נדחת.

חומר החקירה וגליון הרישום מושבים לב"כ המאשימה.

המזכירות תמציא ההחלטה לב"כ הצדדים.

ניתנה היום, י"א אב תשע"ג, 18 יולי 2013, בהעדר הצדדים.